

DE 'VERGADERING VAN GELOVIGEN'

© 1990 Uitgeverij H. Medema, Vaassen

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Jongenburger, P.

De vergadering van gelovigen / P.
Jongenburger. – Vaassen: Medema
ISBN 90-6353-176-1
SISO 254 UDC 242 NUGI 636
Trefw.: geloofsbeleving.

***De
'Vergadering van
gelovigen'***

P. Jongenburger



UITGEVERIJ H. MEDEMA
POSTBUS 113
8170 AC VAASSEN

Deze brochure is vele jaren geleden voor het eerst verschenen. In eerste instantie berust de tekst op een inleiding, door de auteur gehouden op 28 februari 1962 in de Bethlehem-kapel te Delft, voor 'De Jonge Kerk'.

Het onderwerp, 'de vergadering van gelovigen' werd daarin zo eenvoudig en verhelderend behandeld, dat er veel vraag naar was, ook nadat de eerste drukken reeds lang uitverkocht waren.

Nu verschijnt deze iets gewijzigde herdruk. De bedoeling is niet zozeer om reclame te maken voor een geloofsgemeenschap, al schaamt de schrijver zich allerminst voor zijn persoonlijke overtuiging in dezen. De bedoeling is wél, op eenvoudige wijze enige informatie te verschaffen over de wijze van samenkomen van 'de vergadering' en de historische achtergrond van deze beweging.

De auteur is thans emeritus-hoogleraar in de metaalkunde aan de Technische Universiteit Delft. Hij woont in Ruurlo (Gld).

Gaarne voldoe ik aan het verzoek dat mij bij monde van uw predikant bereikte, u vanavond iets over onze geloofsgemeenschap te vertellen. Toch vind ik dat om verschillende redenen een beetje moeilijk. In de eerste plaats wel omdat 't hier gaat om een essentieel stuk van mijn leven, iets wat niet alleen het verstand, maar vooral het hart raakt, iets waar ik dus niet buiten kan gaan staan om het objectief-analyserend te bekijken, maar waarin ik duidelijk partij ben. Verder raakt het uiteraard de verhouding tussen God en mij, en hoe meer de dingen in dat vlak liggen, des te moeilijker is het, ze aan anderen uit te leggen. Daar komt nog bij, dat er tussen ons en uw kerk veel verschilpunten bestaan, essentiële verschilpunten zelfs, en dat maakt het moeilijk om een geschikt aanknopingspunt te vinden.

Misschien is het daarom goed, allereerst een aantal zaken te noemen waardoor de vergaderingen zich in het oog van anderen vooral kenmerken:

Ze zijn meestal betrekkelijk klein.

Ze viëren elke zondag het Avond-

maal.

Ze hebben geen aangestelde voorgangers of priesters.

In hun diensten schijnt iedereen iets te mogen zeggen.

Ze hebben, althans hier te lande, de doop van gelovigen.

Hun toekomst-visie is chiliastisch.

Men vindt ze over de gehele wereld.

Hun oorsprong als beweging dateert uit de vorige eeuw.

Voeg daarbij, dat ze zichzelf niet als een sekte beschouwen, maar er niet-temin bezwaar tegen maken een kerk genoemd te worden, dan zult u zo langzamerhand toch wel de indruk hebben, dat het hier over een nogal exclusief groepje gaat, om het dan nog maar vriendelijk te zeggen. Eén ding is duidelijk: zoiets aparts kan slechts ontstaan uit een geheel andere grondslag en gedachten-gang dan u gewend bent. Willen we dus tot een vruchtbare gedachten-wisseling kunnen komen, dan zullen we tamelijk diep op de zaak in moeten gaan. En als we dat doen, zal er een nieuwe moeilijkheid opdoemen: onze terminologie is tamelijk verschillend van de uwe in deze zin, dat

wij aan vele woorden een andere betekenis hechten dan u; ik denk hier aan woorden zoals 'christen', 'Tafel des Heren', 'Gemeente', enzovoorts.

Onder die omstandigheden is het dan misschien maar het beste, eens na te gaan hoe deze gedachten ontstaan zijn, en wel door enkele episode te bespreken uit het leven van J.N.Darby, naar wie wij vaak, zonder het te willen, 'darbisten' genoemd worden, en die één der eersten was die met anderen vergaderde zoals wij dat nu nog doen.

Verplaatsen we ons dan in gedachten naar de eerste helft van de vorige eeuw. Op geestelijk gebied een tijd vol gebeurtenissen. De 18e-eeuwse 'Verlichting', de Franse revolutie en het fenomeen Napoleon hadden Europa op de kop gezet, en in deze rondtollende wereld vond degene die naar geestelijk houvast zocht, niet veel meer dan een zoetjes-aan verzandend protestantisme. De tijdsomstandigheden brachten velen tot een hernieuwde belangstelling in en bestudering van de Bijbel, toen evenals nu en altijd het

TERUG NAAR DE VORIGE EEUW

Woord van God; zo werden in die tijd de bijbelgenootschappen opgericht, maakte ons land het 'Reveil' mee, en ontstonden wat thans heet de gereformeerde kerken.

Als student in de rechten, ongeveer 20 jaar oud, kwam Darby door het lezen van de Bijbel tot bekering.

Nu meen ik wel eens gemerkt te hebben, dat het woord 'bekering' in sommige kerkelijke kringen een enigszins geladen woord is: misschien denkt u aan min of meer opgeschroefde opwekkings-bijeenkomsten met halleluja-geroep en getuigenissen, kortom aan iets dat thuishoort in een ietwat geëxalteerder sfeer dan de doorsnee-kerkganger gewend is. Vergeet echter nooit, dat het een zuiver bijbels begrip is. Het is wat de verloren zoon deed toen hij zei: 'Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan en tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u...', en daarna de daad bij het woord voegde. Soms kan een mens zich ineens realiseren, dat hij van zijn leven een puinhoop gemaakt heeft, dat hij op de brede weg is, dat zijn zonden als een muur tussen God en hem in staan; als zo

iemand zich dan omkeert en die zonden belijdt zoals de verloren zoon dat deed, gelovend dat het bloed van Christus die zonde wegneemt, dan is hij (en ik meen dat dit de zuiver bijbelse opvatting is) bekeerd. Dan is hij ook, in dezelfde zin, een christen. Let wel op het verschil met het gangbare spraakgebruik, dat iemand een christen noemt als hij lid van een kerk of bewoner van een 'christelijk' land is.

Na zijn bekering besloot Darby predikant te worden, en weldra was hij hulpprediker van de Anglicaanse kerk in een Ierse plattelandsgemeente niet ver van Dublin. Daar vond hij, naast zijn herderlijke bezigheden, de tijd tot een diepergaande studie van de Bijbel; en door Gods genade ontdekte hij daarin vele kostbare schatten, waarheden waarvan het bestaan in de kerk van die dagen nauwelijks meer bekend was, zoals bijv. de inwoning van de Heilige Geest in de gelovigen. Ook kreeg hij langzamerhand het onrustige gevoel, dat er aan het kerkelijke systeem iets mankeerde. Zelf formuleerde hij dat eens ongeveer zo:

NADENKEN OVER HET BEGRIP 'KERK'

'Gesteld, dat Paulus hier kwam, dan zou hij niet eens mogen prediken, omdat hem diploma's en beroepspapieren zouden ontbreken. De felste tegenstander van Paulus' leer echter, mits voorzien van de nodige papieren, zou volgens kerkelijk recht hier wèl mogen optreden. Ik zag in dat zo'n stelsel niet deugt: in feite stelt het de mens in Gods plaats.'

In deze tijd begon ook de gedachte aan de wijze waarop Christus' Gemeente zich hier op aarde openbaarde, hem bezig te houden. In de begintijd van het christendom had het ware lichaam van Christus, de Gemeente, bestaande uit alle ware gelovigen, dezelfde grenzen als het belijdend christendom, of anders gezegd: de onzichtbare en de zichtbare kerk vielen samen. In Augustinus' tijd echter was dat al anders (daarom juist introduceerde deze het begrip 'onzichtbare kerk'), en bestond de zichtbare kerk uit bekeerden en onbekeerden, gelovigen en ongelovigen, christenen en niet-christenen door elkaar; toch werden ze allemaal 'christenen' genoemd, en aangesproken als 'bemінде gemeente' of 'geliefde broeders'. Dit had een

onvermijdelijke devaluatie van de begripsinhoud van deze woorden tot gevolg, en tot op heden is het zo dat velen zich nauwelijks realiseren dat de zichtbare kerk veel meer omvat dan het ware lichaam van Christus, de Gemeente. Maar het was iets, waarvan Darby zich steeds duidelijker bewust werd.

In deze tijd begon Darby ook mee te werken aan de zending onder de katholieken. Het zal u bekend zijn, dat Ierland van ouds rooms-katholiek is, en dat deze omstandigheid steeds mede een rol heeft gespeeld in de politieke verhouding met het protestantse Engeland. De genoemde zendingsarbeid werd zeer gezegend en velen kwamen tot geloof en traden toe tot de Engelse staatskerk. Toen werd plotseling de zegenrijke arbeid gestuit door een bevel van de aartsbisschop, dat alle pasbekeerden de eed van trouw aan de Engelse koning (hoofd van die kerk!) moesten afleggen.

Hier wreekte zich een van de fundamentele zwakheden die het protestantisme vrijwel vanaf het begin kenmerkten, nl. de verbinding met

EEN NATIONALE KERK?

politieke machten. Hoe begrijpelijk ook in het kader van de geschiedenis van het ontstaan van de protestantse kerken, van bijbels standpunt uit is het bedenkelijk als hemelse en aardse zaken aan elkaar gekoppeld worden. Het moge dan zo zijn, dat dit in Engeland wel heel sterk spreekt, ook in de Scandinavische landen kunnen we van een staatskerk spreken, in Duitsland misschien beter van een volkskerk, terwijl ook in ons land de gedachte aan een volkskerk in de negentiende eeuw bestond.

In die dagen schreef Darby: 'Mijn ogen zijn nu geheel opengegaan voor de treurige toestand van de kerk. Ik vind nergens in de Schrift sprake van een nationale kerk. Is de kerk van Engeland - en was ze ooit - Gods Gemeente in Engeland? Ik zeg, dat ze een wereldse instelling is, want ze omvat niet de heiligen, maar het Engelse volk. De man, die zou durven beweren, dat de kerk van Engeland uit gelovigen bestaat, zou òf een dwaas, òf een zeer brutaal man zijn.'

Daar Darby aan het bovengenoemde aartsbisschoppelijke bevel niet

ongehoorzaam kon zijn, besloot hij zijn predikambt neer te leggen. Maar aangezien hij de verkeerde toestand van de staatskerk zo duidelijk inzag, ontkwam hij er niet aan, zijn positie in die kerk, als lid van die kerk, aan een dieper gaande beschouwing te onderwerpen.

In het algemeen behoeft een dergelijk probleem in het protestantisme niet lang op een 'oplossing' te wachten: men vindt allicht een of andere kerk waarvan de belijdenis niet al te veel verschilt van de eigen gedachten, en zoekt daar dan geestelijk onderdak. Maar het is gemakkelijk in te zien, dat dit slechts een schijnoplossing is, omdat de probleemstelling niet deugt. Immers, de vraag 'welke kerk moet ik kiezen' aanvaardt de kerken a priori als gegevens waar ik het mee moet doen. Toegegeven wordt weliswaar, dat de kerken in het algemeen zowel bekeerden als onbekeerden bevatten, maar men ziet dit meestal niet als iets verontrustends. Wèl verontrust is men over de veelheid van kerken, maar men hoopt door 'gesprek' en 'oecumene' misschien nog wel eens

EEN VERWARRENDE SITUATIE

te komen tot herstel van de zichtbare eenheid. Opgemerkt moet echter worden, dat dat dan toch hoogstens een eenheid van kerken zou zijn*, maar niet de eenheid van de gelovigen die Christus bedoelde.

Nog iets over de veelheid van kerken. Ze hebben alle hun belijdenisgeschriften. Daar moet ik het mee eens zijn, anders mag ik niet meedoen. Mij wordt niet, of niet uitsluitend, gevraagd of ik een bekeerd, wedergeboren kind van God ben, maar bijv. of ik bereid ben, de Drie Formulieren van Enigheid te ondertekenen. Zulke belijdenisgeschriften zijn dikwijls opgesteld als reactie op een of andere dwaling, en bevatten meermalen diepe en schone gedachten. Gehanteerd als toelatingscriterium echter trekken ze muren op die er niet behoorden te zijn. En in feite zijn ze nog overbodig ook! Immers, als ze in volledige overeenstemming met Gods Woord zijn, zeggen ze niets nieuws; maar als ze -

*Nu, in 1990, gaat men nog heel wat verder; men streeft nu duidelijk een eenheid van wereldgodsdiensten na, waarvan het christendom er dan één is.

wat veel vaker voorkomt – daarmee niet of niet volledig overeenstemmen, dan zijn ze niet alleen overbodig maar zelfs schadelijk.

De vraag 'welke kerk?' is dus blijkbaar niet zinvol, want een eventuele keuze lost niets op. Een ander antwoord, vaak gegeven, is het stichten van een nieuwe kerk, maar dan één met een 'zuivere' leer. Om die zuiverheid dan te waarborgen, stelt men een zo waterdicht mogelijk belijdenisformulier op. Maar in het licht van het voorgaande zal het duidelijk zijn, dat ook dit niet als een echte oplossing beschouwd kan worden: de historie herhaalt zich eenvoudig voor de zoveelste keer.

Maar wat is dan een zinvolle vraag? We staan voor een situatie, waarin de Gemeente, het lichaam van Christus, in haar aardse verschijningsvorm in talloze stukjes is verbrokkeld, en dat niet alleen, maar vrijwel elk van die brokstukken bevat gelovigen en ongelovigen onontwarbaar door elkaar. En in die toestand is de enige zinvolle vraag: Heeft God deze situatie voorzien en in de Bijbel aanwijzingen gegeven, hoe daarin te handelen?

**TERUG NAAR
GODS WOORD**

Zo zien we dan Darby vanaf 1828 in Dublin met enige gelijkgezinde gelovigen regelmatig de Bijbel bestuderen om antwoord op deze vraag te vinden, een vraag die nader gepreciseerd werd: Hoe kunnen gelovigen in deze tijd vol verdeeldheid toch de eenheid van de Gemeente openbaren? Zij begrepen, dat de zichtbare eenheid niet meer *hersteld* kan worden: onkruid en tarwe moeten beide opgroeien tot de oogst. Maar zij begrepen op grond van Gods Woord, dat het ook nu mogelijk moet zijn, de eenheid van de gehele Gemeente *erkennend*, aan de Tafel des Heren samen te komen als gelovigen tot aanbidding, waarbij tot toelating geen andere eisen dan de bijbelse mogen worden gesteld. En zij begonnen op deze wijze elke zondag te vergaderen aan de Tafel des Heren. Let wel: deze 'vergadering van gelovigen' is dus *geen kerk*. Zij laat, met vreugde, ieder toe die op bijbelse gronden belijdt door Christus' verzoeningswerk een wedergeboren kind van God geworden te zijn, indien zijn wandel, dus zijn praktisch gedrag als christen hier op aarde, niet wezensvreemd is aan het nieu-

we leven, en wil anderzijds ook de tucht slechts op schriftuurlijke basis hanteren. Zij meent dat alleen op deze wijze, temidden van een verscheurde christenheid, aan de Tafel des Heren de eenheid van het lichaam van Christus kan worden gedemonstreerd.

Ik ben me ervan bewust, dat enige nadere toelichting gewenst is. In de eerste plaats: wij *maken* geen eenheid, maar we geven uitdrukking aan een eenheid die reeds *bestaat*, de eenheid van de Gemeente van Christus, waarvan Hij het Hoofd is, en iedere gelovige een lid. Van deze eenheid is de Tafel des Heren de uitdrukking. Daar mag dus niemand geweerd worden die de Here Jezus bijbels belijdt en in leer en praktijk niet als een 'vat tot oneer' (2 Tim. 2:19-21) kan worden beschouwd. Wie strengere criteria aanlegt, en daardoor 'andersdenkende' gelovigen weert, maakt een zichtbare breuk in het getuigenis van de eenheid der Gemeente, en kan gevoeglijk als sektarisch worden beschouwd. Wie het, anderzijds, met het enig juiste criterium niet zo nauw

EENHEID

neemt, verontreinigt de Tafel des Heren.

Ten tweede: het zal u misschien opgevallen zijn, dat ik tot nu toe het woord 'avondmaal' niet gebruikt heb. Het avondmaal representeert nl. het gedachtenis-aspekt, zie de evangeliën en 1Kor.11. Het behoort aan alle gelovigen als individuele verlost, als vrijgekochten door het lichaam en het bloed des Heren. Het moet waardig gevierd worden, en iedereen persoonlijk moet erop toezien hoe hij daaraan deelneemt. Zo viert men in alle kerken en ook bij ons het Avondmaal, en de Heer neemt daarbij een ieders persoonlijke verantwoording in aanmerking. Een ander aspect is echter de Tafel des Heren. Die drukt *eenheid* uit (1Kor.10), de eenheid van *Zijn* Gemeente. Het is dan ook *Zijn* Tafel; daar geldt *Zijn* gezag. Daar mag dan ook geen vermenging met het onheilige gevonden worden. Let ook op het steeds herhaalde meervoud in 1Kor.10: het is een gemeenschappelijke zaak. En het gaat over de gemeenschap met de Heer op grond van Zijn verzoeningswerk, van Zijn

bloed; daarom wordt dat hier vóór het brood genoemd.

Aan de Tafel van de Here geldt dus *Zijn* gezag. Daar moet ieder welkom zijn, die door Hem zou worden toegelaten, en moet ieder worden geweerd die door Hem zou worden geweigerd.

Natuurlijk duikt hier een moeilijkheid op. Zijn wij wel in staat om Christus' maatstaf te hanteren? Ik meen dat de geschiedenis van de eerste gemeenten (zie Hand. en 3Joh.) duidelijk bewijst, dat dat kan. We vinden daar, door Gods Geest gewerkt, geestelijk onderscheidingsvermogen ten aanzien van anderen: denk maar aan Petrus ten opzichte van Ananias en Saffira, Petrus ten opzichte van Simon de tovenaer, Johannes ten opzichte van Diótrefes. Maar - zult u zeggen - dat was een andere tijd, toen was alles nog fris. Kan dat nu ook nog? Ik meen van wel. Hebben we niet reeds, zij het terloops, gesproken over de inwoning van de Heilige Geest in de gelovigen? En hebben we niet de uitdrukkelijke belofte van onze Heer, dat in de gelovigen, zowel individu-

HET GEZAG VAN DE HERE JEZUS

eel als collectief, de geestelijke zintuigen in principe aanwezig zijn; ze moeten echter uiteraard door geestelijke oefening tot ontplooiing komen, en staan ook niet op zichzelf, maar kunnen slechts functioneren in verbinding met de bron. Zo zal de kwestie van al of niet toelaten tot de Tafel des Heren slechts onder de leiding van de Heilige Geest op de juiste wijze behandeld kunnen worden.

**HET ENIGE
MIDDELPUNT:
CHRISTUS**

De wijze waarop men om Zijn Tafel samenkomt, is door de Heer voorgeschreven. Hij is immers de Tafelheer? Het is reeds gezegd: we komen daar samen tot *aanbidding*. Ook dit begrip mag nog wel even verduidelijkt worden, omdat het lang in het stof gelegen heeft. In de catechismus wordt de R.K.-mis een 'vervloekte afgoderij' genoemd. Begrijpelijk, want de misbruiken waren groot en talrijk. Maar één ding was door de eeuwen heen behouden gebleven: in het centrum van de dienst stond altijd weer het offer van Christus, zoals ook eens bij die grote aanbiddingssamenkomst daarboven het Lam *als geslacht* in het mid-

den zal staan. En toen, om voor de hand liggende redenen, bij de hervorming de mis verdween, verdween daarmee tevens het offer uit de eredienst; maar dat betekende tegelijkertijd in feite het verdwijnen van de eredienst zelf. Nog maar een paar keer per jaar kwam men bijeen om het avondmaal te vieren. Is het wonder dat het offer, eenmaal uit het middelpunt van de dienst gebannen, ook uit het middelpunt der gedachten verdween, en dat het protestantisme later mannen heeft voortgebracht en nóg voortbrengt, die laatdunkend verklaren dat ze in 'die bloedtheorie' niet geloven? Toch zitten deze mensen aan het avondmaal, ja zij bedienen het zelfs. Kan men dat nog 'Tafel des Heren' noemen? Het is een zuivere mensentafel. En al zet men duizend zulke tafels oecumenisch naast elkaar, men zal daardoor geen Tafel des Heren krijgen; wel een eenheid, maar één die vreemd is aan het Woord van God.

In het middelpunt van de protestantse dienst kwam dus, tenminste in ons land, niet het offer te staan, maar het geopende Woord. Vanzelf-

sprekend beschouwde men dat Woord, dat zo lang verboden was geweest, als een kostbare schat. En onvoorstelbaar groot is de zegen geweest, door dat Woord verspreid: het is immers levend en krachtig, het is Gods stem tot ons. Maar was dit plaatsen van het Woord in het centrum van elke dienst niet wat eenzijdig? We lezen in Hand.2, dat de Gemeente niet alleen volhardde in de leer der apostelen, maar ook in de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden. Natuurlijk, na de eeuwen van middeleeuwse duisternis was een grondige kennis van Gods Woord broodnodig. Maar de sterke nadruk die men daarop in de diensten legde, benadeelde de andere genoemde aspecten van de dienst: men kan onmogelijk beweren dat de zaak 'in balans' was.

DE 'KERKORDE' VAN 1 KOR.14

Men kan zich afvragen waarom men in de protestantse kerken, waar men het Woord toch zo goed kende, nooit de 'kerkorde' van 1 Kor.12 en 14 heeft ontdekt en toegepast. Misschien zijn daarvoor drie redenen aan te voeren. Ten eerste kostte de ontworsteling aan Rome vrijwel

alle energie; m.i. terecht werd dit als de hoofdtak gezien. Ten tweede waren eredienst en aanbidding, zoals reeds gezegd, op de achtergrond geraakt, waardoor een deel van het probleem niet meer als probleem werd onderkend. Ten derde, en dit is misschien wel het belangrijkste, maakte het samengaan van bekeerden en onbekeerden dat reeds vanaf het eerste begin in het protestantisme merkbaar was, alsmede de werking van het vlees, ook in de ware gelovigen, zo'n experiment ook wel erg gevaarlijk: liever dan de zaak in wanorde te laten ontaarden, legde men de leiding in handen van een daartoe terdege geschoold man, de predikant. Dat men daardoor de Heilige Geest grotendeels de gelegenheid ontnam, via de gelovigen Zijn werking in de samenkomst uit te oefenen, realiseerde men zich niet of nauwelijks.

En zo zien we dan de figuur van de predikant tegenover de zwijgende, welhaast passieve gemeente. In hem worden alle geestesgaven geconcentreerd verondersteld: hij is evangelist, herder, leraar, zieken-trooster. Alle geestesgaven, aan de

Gemeente als geheel in haar leden geschonken, oefent slechts hij uit: hij doet alles wat de gemeente behoorde te doen. Maar de gemeente zit en luistert. Ze mag nog wel zingen; maar in vele gevallen blijft het bij psalmen, en is ze dus een bedeling achter; en in een liturgische dienst is haar bijdrage geheel of vrijwel geheel voorgeprogrammeerd. Verder is de gemeente receptief, altijd in de rol van toegesprokene, altijd catechisant. Derhalve knikkebolt ze lichamelijk en geestelijk: men kan niet zonder schadelijke gevolgen de geestesgaven van de overgrote meerderheid der Gemeente verwaarlosen en de vrije werking van de Heilige Geest in de diensten belemmeren.

**SAMENKOMSTEN
NAAR NIEUW-
TESTAMENTISCH
MODEL**

En nu komen Darby en zijn metgezellen dus weer bijeen tot aanbidding aan de Tafel des Heren. Zij zijn gelovigen, zij zijn dus priesters, en ze oefenen hun priesterschap ook uit. De één heft een loflied aan, de anderen vallen hem bij. Een tweede dankt God voor het grote heil dat Hij geschonken heeft, en het 'amen' wordt door allen herhaald, want hij

sprak datgene uit wat, door Gods Geest gewerkt, in aller hart leefde. Een derde leest een toepasselijk gedeelte uit de Bijbel voor. Een vierde breekt het brood, en het gaat van hand tot hand; ook de beker gaat rond. Zo verkondigen zij de dood des Heren (want dat is de grond van hun behoud) totdat Hij komt (want dat zal eens gebeuren); ze zijn daar als Zijn gasten aan Zijn Tafel. Hij is daar Zelf ook, want waar twee of drie vergaderd zijn in Zijn naam, daar is Hij in hun midden.

Zo vergaderen de broeders nog steeds. In de regel vindt deze eredienst plaats op zondagmorgen. Omdat ook de 'leer der apostelen' en de 'gebeden' niet verwaarloosd mogen worden, kennen zij ook een 'dienst des Woords', die meestal op zondagavond gehouden wordt, en een 'bidstond', als regel op een avond in de week. Ook bij deze samenkomsten geldt dat men de Heilige Geest niet door een samenstel van regels belemmert, maar Hem toestaat Zijn werking uit te oefenen door wie Hij wil.

**CHAOS, ORDE EN
VERSCHEIDENHEID**

Kan dat nu zomaar? Wordt dat geen janboel?

Integendeel: het is de beste garantie voor geestelijke orde. Christus is daar, en Zijn Geest heeft de leiding. Als men zich daaraan onderwerpt, heerst er orde, zonder meer. De regel is: 'Laat alles betamelijk en in goede orde geschieden' (1Kor.14:40). De Gemeente heeft hier duidelijk een taak, en uiteraard een daaraan evenredige verantwoordelijkheid. Onttrekt men zich daaraan, dan heeft dat zwaarwegende gevolgen, zoals we al zagen, al zijn de bedoelingen die daarbij voorzitten nóg zo goed.

Nog iets over de geestelijke gaven. Er is verscheidenheid van gaven, maar ze vloeien voort uit dezelfde Geest. 'Aan de één wordt door de Geest gegeven met wijsheid te spreken, aan de ander met kennis te spreken krachtens dezelfde Geest (...), aan de ander profetie...: dit alles werkt één en dezelfde Geest, die een ieder in het bijzonder toedeelt, gelijk Hij wil' (1Kor.12:8-11). Al deze gaven, aan de Gemeente gegeven in vele van haar leden, dienen uitgeoefend te worden door hen die ze

ontvingen. Daar moet gelegenheid voor zijn, anders komt de Gemeente tekort.

'Hoe staat het dan, broeders? Telkens als gij samenkomt, heeft ieder iets: een psalm of een lering of een openbaring of een tong of een uitlegging; dat alles moet tot stichting geschieden.' – 'Wat de profeten betreft, twee of drie mogen het woord voeren, en de anderen moeten het beoordelen.' – 'Want gij kunt allen één voor één profeteren, opdat allen lering en allen opwekking erdoor ontvangen' (1Kor.14:26vv.). Zo doen wij het, het is Gods manier.

U zult zich afvragen, of wij dan geen bepaalde leer hebben. Nu, het zal duidelijk zijn, dat de zuiverheid van de Tafel des Heren haar eisen stelt. Niemand zal toegelaten kunnen worden die de reinigende kracht van Christus' bloed òf in het algemeen loochent, òf voor zichzelf niet aanvaardt. Ook niet hij die de Godheid van Christus in twijfel trekt. Christus kan zulke mensen niet toelaten, daarom kunnen wij dat ook niet. Wat verder de leer betreft, er bestaat onder ons een vrij vergaan-

LEER EN AMBTEN

de eensgezindheid over vele hoofdzaken, bijv. de verhouding Israël - Gemeente, de doop, de toekomst, de schaduwbeelden van het Oude Testament, om maar een paar te noemen. Maar verschil in opvatting over dergelijke onderwerpen mag nooit een beletsel zijn voor toelating. Daarmee zouden we de openbaring van de eenheid der Gemeente aan de Tafel des Heren verloochenen, en daar gaat het nu juist om.

Zijn er dan geen aangestelde 'ambtsdragers'? Neen; wij erkennen de gaven van de Heilige Geest in hen waarin ze werken. Zij hebben de verantwoordelijkheid deze te ontwikkelen, de anderen de verantwoordelijkheid deze te beproeven en te erkennen (of te verwerpen, zodanig). De Heilige Geest woont in de Gemeente en deelt de gaven uit. Een 'geestelijke stand' is nooit de bedoeling geweest; leest u maar hoe Johannes schrijft over Diótfes, die het geestelijk gezag aan zich wilde trekken.

Wij zijn ons van bewust dat wij dit alles slechts in zwakheid waarmaken. Zó vergaderen is een tere zaak. De werking van het vlees (en daar

hebben ook 'ware gelovigen' last van!) kan het werk van de Geest tegenstaan en belemmeren. Ootmoed, afhankelijkheid en recht verstaan en toepassen van Gods Woord, alsmede onderlinge liefde en respect als vruchten van de Geest zijn hier noodzakelijk. Zo ergens, dan geldt hier zeker dat Gods kracht slechts in zwakheid volbracht wordt.

Hiermee ben ik aan het eind van mijn inleiding gekomen. Ik ben mij ervan bewust dat er dingen gezegd zijn die u vreemd in de oren klonken, misschien zelfs onaangenaam. Wil dan mijn verzekering aanvaarden, dat elke bedoeling tot kwetsen van uw gevoelens mij vreemd was, maar dat ik slechts op zo helder mogelijke wijze het hoe en waarom van de 'vergadering' duidelijk heb willen maken. Bij het afscheid dat Paulus van de ouderlingen te Efeze nam, vertrouwde hij hen toe aan 'God en het Woord Zijner genade'. Daaraan willen ook wij ons toevertrouwen. Bij ons is een beschaamd aangezicht (Dan.9:7) over de geschonden toestand van Christus' Gemeente in haar uiterlijke verschijningsvorm.

TENSLOTTE

Geve God ons in deze situatie allen
het licht en de genade om slechts
dat te doen wat Hij daarin van ons
vraagt.

